

Devre : XI
İçtima : 2

S. SAYISI : 78

1706 Sayılı Jandarma Kanununun 3148 sayılı kanunla muaddel 18 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ile Tunceli Mebusu Arslan Bora'nın, Jandarma Kanununun 3148 sayılı Kanunla değiştirilen 18 nci maddesinin son fıkrasının tadiline dair kanun teklifi ve Millî Müdafaa ve Dahiliye encümenleri mazbataları (1/215, 2/90)

1706 sayılı Jandarma Kanununun 3148 sayılı Kanunla muaddel 18 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası (1/215)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-734/2024

18 . VI . 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Dahiliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 23 . V 1958 tarihinde kararlaştırılan 1706 sayılı Jandarma Kanununun 3148 sayılı Kanunla muaddel 18 nci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun lâyihasının, esbabı mucibesi ile birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Mevcut 940 nahiyemizden 150 - 200 nahiyeye müdürlüğü daimî olarak açık bulunmakta ve bunlara vilâyet, kaza merkezlerinden gönderilen veya nahiyedeki memurlardan, birisinin tevkiline zaruret hâsıl olmaktadır. Vilâyet veya kaza merkezinden memur izamı ile nahiyeye müdürlüğü vazifesinin vekâleten tedviri, vilâyet ve kaza merkezindeki asıl vazife ve hizmetlerin aksamasını intacettiği gibi harcırah ve ikâmet yevmiyeleri ödenmesi suretiyle Hazineye maddi külfetler de yüklemektedir. İdari mekanizmamızın en son ve mühim kademesini teşkil eden nahiyelerdeki vazife ve hizmetlerin aksamaması için, münhal nahiyeye müdürlüklerinin nahiyeye memurlarından birisinin tevkili ile tedviri daha uygun ve zaruri görülmekte ve fakat, tam teşkilâtli nahiyelerimizin mahdudulması sebebiyle, nahiyeye memur kadrosu öğretmenlerle jandarma karakol kumandanlarına inhisar etmektedir. Fiilî durum böyle iken 3656 sayılı Kanunun 4609 sayılı Kanunla değiştirilen 18 nci maddesi öğretmenlerin yalnız bir idari vazife alabileceklerini âmir bulunduğundan, başöğretmenlerin nahiyeye müdür vekâletlerine tâyinleri mümkün olmamakta ve esasen yaz tatillerinde öğretmenler de mezuniyetlerini kullanmak üzere nahiyelerden ayrılmaktadırlar. Diğer taraftan 1706 sayılı Jandarma Kanununun 18 nci maddesini değiştiren 3148 sayılı Kanunun 1 nci maddesi de, ancak zaruri hallerde Dahiliye Vekâletinin emri ile, yalnız jandarma subaylarının vali, kaymakam ve nahiyeye müdürlükleri vekilliklerinde istihdam edilebileceği hükmünü ihtiva etmekte ve jandarma karakol kumandanları bu hükmün dışında bırakılmaktadır.

Bu vaziyet karşısında; inhilâl eden nahiye müdürlüklerine vekil memur tâyininde müşkülât çekilmekte ve bâzı ahvalde nahiye müdürleri ile birlikte idari birçok vazifeleri tedvir eden jandarma karakol kumandanlarının fiilen vekâletlerine katî zaruret hâsıl olmaktadır.

Bu mülâhaza ile, muayyen tahsil ve stajdan sonra birçok idari kanun ve emirlerin çeşitli tatbikatını yapan ve bu bakımdan nahiye müdürlükleri vazifelerine vakıf olan jandarma astsubaylarının nahiye müdür vekâletlerinde istihdamlarında bir mahzur görülmemektedir.

Yukarıda arz edilen sebepler muvacehesinde jandarma astsubaylarının nahiye müdür vekâletlerinde istihdamlarına imkân verebilmek mülâhazasıyla 1706 sayılı Jandarma Kanununun 3148 sayılı Kanunla değiştirilen 18 nci maddesinin tadiline ait işbu kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Tunceli Mebusu Arslan Bora'nın, Jandarma Kanununun 3148 sayılı Kanunla değiştirilen 18 nci maddesinin son fıkrasının tadiline dair kanun teklifi (2/90)

Ankara: 16 . I . 1958

T. B. M. Yüksek Riyasetine

Jandarma Kanununun 18 nci maddesini değiştiren 3148 sayılı Kanunun birinci maddesinin son fıkrasının değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifimin ilişikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Tunceli Mebusu
Arslan Bora

ESBABI MUCİBE

Halen meriyette bulunan 3148 sayılı «Jandarma Kanununun 18 nci maddesinin değiştirilmesine dair olan kanun»un birinci maddesinin son fıkrası aynen şöyledir :

«Ancak zarurî hallerde Dahiliye Vekilinin emriyle jandarma subaylarının muvakkaten vali, kaymakam ve nahiye müdürlükleri vekilliklerinde istihdamları caizdir.»

İşbu hükmün mefhumu muhalifinden ve aynı maddenin ;

«Kanun ve nizamların ve bunlara müstenit salâhiyattar makamlardan verilen emirlerin mükellef tutmadığı hiçbir iş jandarmadan istenemez ve jandarma hiçbir suretle esas vazifesi haricinde kullanılamaz» yolundaki birinci fıkrası muvacehesinde jandarma astsubaylarının nahiye müdürlüğü vekâletinde istihdamına mesâğ olmadığı anlaşılmaktadır.

Hal böyle iken, bâzı vilâyetlerimizde valiler, 5442 sayılı İl idaresi Kanununun kendilerine verdiği salâhiyete dayanarak ve belki de idari bir zarureti karşılamak maksadiyle birçok nahiye müdürlüğü vekilliklerine jandarma astsubayları nı tâyin etmektedir. Vekâlete getirilen astsubayların, vekâletten mütevellit tabî olan haklarını talebetmeleri halinde de «bu hakkın itasına 3148 sayılı Kanun mânidir» cevabı verilmektedir.

5442 sayılı İl idaresi Kanununun 68 nci maddesi «bu kanuna aykırı kanun ve nizamname hükümleri» nin yürürlükten kaldırılmış olduğunu beyan etmekte ve binaenaleyh, astsubaylara verilen cevabın mesnetsiz bulunduğu hissedilmekte ise de, tatbikat 3148 sayılı Kanunun halen meriyetini kabul etmekte ve hukukan izahı mümkün olmayan haksız neticeler de tevali edip gitmektedir.

İşte bu vakıaların ilham ettiği zaruret neticesi olarak, memlekette kanun anlayışındaki itimadı, sağlamak, kanunda mevcut boşluğu doldurmak ve haksız ve adaletsiz bir tatbikata son verebilmek gayesiyle ilişik teklif hazırlanmış bulunmaktadır.

Tunceli Milletvekili
A. Bora

**TUNCELİ MEBUSU ARSLAN BORA'NIN
TEKLİFİ**

Jandarma Kanununun 18 nci maddesinin değiştirilmesine dair 3148 sayılı Kanunun birinci maddesinin son fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi

BİRİNCİ MADDE — 3148 sayılı Kanunun birinci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Ancak zaruri hallerde Dahiliye Vekilinin emriyle jandarma subaylarının vali, kaymakam ve nahiye müdürlüklerinde ve valinin inhası ve Dahiliye Vekâletinin tasdiğiyle de jandarma astsubaylarının nahiye müdürlüklerinde vekâleten ve muvakkaten istihdamları caizdir.»

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Millî Müdafaa Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Millî Müdafaa Encümeni

Esas No: 1/215, 2/90

Karar No: 15

14 . I . 1959

Yüksek Reisliğe

1706 sayılı Jandarma Kanununun 3148 sayılı Kanunla muaddel 18 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında, Hükümet ve Tunceli Mebusu Arslan Bora tarafından verilen kanun teklifi birleştirilmiş ve Hükümet teklifi müzakereye esas tutulmuştur.

Hükümet mümessillerinin bulunduğu komisyonumuzda yapılan müzakere sonunda, Hükümetin ileri sürdüğü mucip sebepler yerinde görülerek inhilâl eden nahiye müdürlerine jandarma astsubaylarının vekâleten istihdam edilmelerini mümkün kılacak olan kanun lâyihası aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Dahiliye Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Millî Müdafaa En. Reisi

Nevşehir

Z. Üner .

Kâtip

Muş

Ş. Ağaoğlu

Giresun

S. Altınca

İmzada bulunamadı

İzmir

F. Uçaner

Sivas

R. Çeltekli

İmzada bulunamadı

Mazbata Muharriri

İçel

Y. Karabulut

Elâzığ

C. Dora

İstanbul

T. Yazıcı

Konya

İ. A. Akdağ

Tekirdağ

N. Aknoz

Tunceli

A. Bora

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye Encümeni

Esas No: 1/215, 2/90

Karar No: 16

31 . I . 1959

Yüksek Reisliğe

1706 sayılı Jandarma Kanununun 3148 sayılı Kanunla muaddel 18 nei maddesinin değiştirilmesi hakkında Dahiliye Vekâletince hazırlanıp Yüksek Meclise takdimi, İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılan ve Makamı Riyasetten encümenimize tevdi buyurulmuş olan kanun lâyihası ile, 'Tunceli Mebusu Arslan Bora'nın aynı mahiyeteki kanun teklifi, teklif sahibi ve ilgili Vekâlet temsilcilerinin iştirakiyle encümenimizde tetkik edildi.

Aynı mevzuu ihtiva eden lâyiha ve teklifin tevhidten görüşülmesine ve

Müzakereye lâyihanın esas tutulmasına prensip olarak karar verildi.

Hükümetin mucip sebepler lâyihasında da ifade olunduğu üzere; birçok idari kanun ve emirlerin çeşitli tatbikatını yapan ve bu bakımdan nahiye müdürlüğü vazifelerine vâkıf bulunan ve fakat 1706 sayılı Kanunun 3148 sayılı Kanunla muaddel 18 nei maddesi hükmü dışında kalmış olmalarından ötürü, münhal bulunan nahiye müdürlüklerine, asılın tâyinine değin vekâlet etmeleri mümkün olmamaktadır. Hizmetin aksamamasını temin için, 5802 sayılı Kanu-

na tâbi jandarma astsubaylarının, usulüne tevfi-kan, nahiye müdürlüklerine vekâleten tâyinlerine imkân verecek ve madde metnindeki boşluğu bu suretle gidermiş olacak olan kanun lâyihası encümenimizce de aynen kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Dahiliye Encümeni Reisi   Reisvekili
Edirne   Yozgad
R. Nasuhioğlu   *Ö. L. Erzurumluoğlu*

Mazbata Muharriri   Kâtip
Samsun   Kocaeli
E. Anıt   *S. Yalım*

Amasya	Aydın	Aydın
<i>K. Eren</i>	<i>F. Batur</i>	<i>H. Coşkun</i>
Balıkesir	Bitlis	Bitlis
<i>F. Ocak</i>	<i>N. Barut</i>	<i>R. Bingöl</i>
Çorum	İzmir	Kars
<i>K. Erdem</i>	<i>E. D. Başar</i>	<i>M. Hazer</i>
Ordu	Tokad	Van
<i>E. Ayhan</i>	<i>D. Yurdakul</i>	<i>S. Erdinç</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1706 sayılı Jandarma Kanununun 3148 sayılı Kanunla muaddel 18 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 1706 sayılı Kanunun muaddel 18 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 18. — Kanun ve nizamnamelerin ve bunlara müstenit salâhiyettar makamlardan verilen emirlerin mükellef tutmadığı hiçbir iş jandarmadan istenemez ve jandarma hiçbir suretle esas vazifesi haricinde kullanılamaz.

Ancak zaruri hallerde Dahiliye Vekilinin emriyle jandarma subaylarının valilik ve kaymakamlık, jandarma astsubaylarının nahiye müdürlükleri vekilliklerinde muvakkaten istihdamları caizdir.»

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İora Vekilleri Heyeti memurdur.

23. V. 1958

Başvekil	Devlet Vekili
<i>A. Menderes</i>	—————
Devlet Vekili	Devlet Vekili
<i>E. Kalafat</i>	<i>M. Kurbanoğlu</i>
Adliye Vekili	Millî Müdafaa Vekili
<i>E. Budakoğlu</i>	<i>E. Menderes</i>
Dahiliye Vekili	Hariciye Vekili
<i>N. Gedik</i>	<i>F. Zorlu</i>
Maliye Vekili	Maarif Vekili
<i>H. Polatkan</i>	<i>C. Yardımcı</i>
Nafia Vekili	Ticaret Vekili
<i>T. İleri</i>	<i>A. Aker</i>
Sih. ve İç. Mua. Vekili	Güm. ve İnh. Vekili
<i>Dr. L. Kırdar</i>	<i>H. Hüsmen</i>
Ziraat Vekili	Münakalât Vekili
<i>N. Ökmen</i>	<i>F. Uçaner</i>
Çalışma Vekili	Bas.-Yay. ve Turz. Vekili ve
<i>H. Erkmən</i>	Sanayi V. Vekili
	<i>S. Yırcak</i>
İmar ve İskân Vekili	
<i>M. Berk</i>	